

Weg met dat label

MARIANNE EGGINK

Een onrustig kind krijgt al snel het label adhd. Een nieuwe campagne wil de aandacht verschuiven van mankement naar behoeften en mogelijkheden van een kind. 'Een label hoort aan een koffer, niet aan een kind.'

Haar inspiratie komt uit haar coachingpraktijk. "Daar kwam ik Peter tegen, een jongen van zestien die ooit de diagnose 'licht autistisch' had gehad," zegt Liesbeth Hop. "Toen hij een stageplek zocht, gaf de school zijn diagnose door aan de stagebedrijven. Hij werd nergens aangenomen," Uiteindelijk hielp ze Peter aan een stageplek, waar hij al snel een contract kreeg. "Ik heb hem begeleid met zijn zelfvertrouwen, niet met zijn diagnose. Hij voelde zich abnormaal." De nadruk moet minder op de diagnose liggen en meer op het kind. "Labels mogen wel, maar ze moeten een kind niet belemmeren. Een label hoort aan een koffer, niet aan een kind"

Liesbeth Hop (51) is één van de initiatiefneemsters van de campagne 'Gun kinderen hun eigen label!', die vorige week van start ging. Ze heeft een

coachingbureau voor gezinnen en is sinds 2007 directeur van de Nationale Academie Media en Maatschappij, die het initiatief voor de campagne heeft genomen. De organisatie bestaat uit vakmensen uit onderwijs, jeugdzorg en communicatie.

De afgelopen jaren is er een stijging van het aantal kinderen met adhd. "Ook als er geen diagnose is, zijn mensen al snel geneigd conclusies te trekken: 'Oh dat zal wel een hypertje zijn'." Hop denkt dat het met de tijdsgeest te maken heeft: "Elke kleine afwijking zien we als abnormaal, tolereren we niet en willen we verklaren met psychiatrische termen."

Esther Jacobs (39) is remedial teacher op een Amsterdamse basisschool en was daarvoor lange tijd leerkracht. Zij merkt die hokjesdrang ook: "Een aantal jaren geleden merkte ik op school ineens een toename van het aantal kinderen met dyslexie. Als een kind problemen met lezen had, dacht men al snel dat het een stoornis was." Volgens Jacobs zoeken mensen veel meer naar een verklaring dan dat ze werken aan een oplossing.

Hoewel sommige stoornissen steeds vaker worden gediagnosticeerd, zoals een autisme spectrum stoornis, is in Europese onderzoeken geen toename te zien van het aantal kinderen met psychische stoornissen, stelt Susan Bögels (53). Ze is hoogleraar orthopedagogiek aan de UvA en directeur van UvA Minds, het

academisch behandelcentrum voor ouder en kind. "Er zijn niet meer kinderen met adhd; dat lijkt zo doordat er meer aandacht voor is." Ook is het medicijngebruik drastisch toegenomen.

Volgens Hop zijn er veel redenen voor afwijkend gedrag die niets te maken hebben met een stoornis: "Als je dochter zich niet goed kan concentreren op school, wordt er al gauw aan adhd gedacht. Maar het kan net zo goed komen doordat ze 's avonds laat nog met haar telefoon speelt en het licht van het scherm haar slaapritme verstoort." Jacobs denkt dat ook de veeleisendheid van ouders meespeelt: "Kinderen moeten van hockey naar pianoles naar de knutselclub. Geen wonder dat ze onrustig worden; dat heeft niets met adhd te maken." Bögels zegt dat ook het onderwijssysteem voor veel pubers te ingewikkeld is geworden. "Leraren en ouders kunnen het niet eens meer bijhouden, zo veel vakken, huiswerk en toetsen moeten de kinderen doen."

Minke Verdonk (39) snapt overigens wel dat ouders soms op zoek zijn naar een diagnose. Zij heeft haar eigen praktijk Bomenbos, waar ze ouders van zorgintensieve kinderen begeleidt. "Ouders hebben behoefte aan houvast en herkenning. Als er iets is met hun kind, worden ze onzeker. Een diagnose kan dan een geruststelling zijn. Dan weten ze dat het niet aan hun opvoeding ligt en krijgen ze een beter begrip voor